

27 ביולי 2025

בהול

לכבוד
שי אהרונוביץ'
מנהל רשות המסים
בדוא"ל
לכבוד
חבר הכנסת בצלאל סמוטריץ'
שר האוצר
בדוא"ל
שלום רב,

הנדון: דחיית מועד פינוי המפונים שנפגעו במהלך המלחמה עם איראן מבתי המלון

אנו פונים אליכם בבהילות, בדרישה לדחות את מועד עזיבתם של מפונים שבתיהם נפגעו במלחמה עם איראן, מבתי המלון אליהם פונו, אשר קבוע ל-1.8.2025. מפונים רבים הנמנים על אוכלוסיות מוחלשות, בהם קשישים ואמהות חד הוריות, אינם מצליחים לעמוד במתווה הפינוי והפיצויים שפרסמה רשות המסים, אך בקשתם להארכת השהות במלון נדחתה ללא נימוק. בנסיבות אלה הותרת מועד הפינוי על כנו, שמשמעותו זריקתם לרחוב, לוקה בשרירות ובחוסר סבירות קיצוני.

עוד נבקש, כי תשלום השכר הדירה למפונים שבתיהם חרבו וצפויים להיהרס, או שדירות מגוריהם טרם שופצו, יועבר אליהם במקביל להצגת חוזה השכירות החדשה, וכך גם התשלום עבור שיפוץ הדירות. המועד שנקבע לתשלומים אלה נע בין 30 ל-90 יום, דבר אשר אינו מאפשר למפונים רבים לשכור דירות חלופיות ולשפץ את אלה שלהן.

ולדברים בפירוט.

1. כ-18,000 בני אדם פונו מבתיהם לאתרים שונים ברחבי הארץ בעקבות ירי הטילים המסיבי לעבר יישובי ישראל. כ-12,000 מתוכם שוכנו בבתי מלון. קרוב ל-50,000 תביעות הוגשו בגין נזקים ישירים למבנים. הגורם המופקד על תשלום הפיצויים בגין נזקי הטילים הוא רשות המסים, שפועלת מכוח חוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961 ותקנותיו. הרשות עצמה כינתה את מבצע השיפוץ והפיצוי "מגה אירוע" (שקד גרין ערבה, "כ-50 אלף תביעות על נזקים הוגשו בשל מבצע 'עם כלביא' – תל אביב בראש", כלכליסט 13.7.2025).

2. בהתאם למתווה רשות המסים לקבלת פיצויים, על התושבים שפונו למצוא דירה חלופית בכוחות עצמם, לשאת בתשלום שכר הדירה ולהעמיד לכך בטוחות. אלה שהתגוררו בשכירות בדירה שנהרסה נדרשים במקביל להמשיך ולשלם שכר דירה בגינה, עד לשיפוצה או לשחרורם מחוזה השכירות. התנאי לקבלת הפיצוי הוא הצגת חוזה שכירות חתום חדש. לדברי נציגי רשות המסים, מועד העברת התשלום שמעבירה המדינה נע בין 30 ל-90 יום.

3. חודש לאחר סיום המלחמה נותרו כ-10,000 בני אדם ללא קורת גג, והם ממשיכים לשהות בעל כורחם בבתי המלון שאליהם פונו (פרוטוקול ישיבה של ועדת העלייה, הקליטה והתפוצות, הכנסת ה-25 (2.7.2025)). אלא שבהתאם להודעת רשות המסים מיום 9.7.2025, עליהם לפנות

את המלונות עד ליום 1.8.2025. למפונים ניתנה האפשרות לבקש את דחיית מועד הפינוי, אך מעשרות פניות שהגיעו לאגודה לזכויות האזרח עולה שבקשות אלה נדחות בסיטונות, וללא נימוק.

4. מפונים רבים, הנמנים על אוכלוסיות מוחלשות, אינם יכולים לשאת בעול הכלכלי הכבד שמטיל עליהם מתווה הפיצויים, הדורש שיוציאו מכיסם ומחשבונות בנק מדולדלים אלפי ועשרות אלפי שקלים בטרם קבלת החזר מהמדינה. הנטל הכלכלי הופך בלתי אפשרי עוד יותר נוכח העובדה שהם נדרשים במקביל לשלם תמורת שיפוץ דירתם שנפגעה – תשלום שגם החזרו אורך שבועות ארוכים. להמחשת הדברים נציג שתיים מעשרות הפניות שקיבלנו, אשר מאפיינות את מצוקת האזרחים:

5. אם חד הורית השוהה במלון עם שתי בנותיה בנות החמש והתשע, שהתגוררה בשכירות בבת ים, סיפרה שדירתן, הממוקמת בקומת קרקע, נותרה ללא חלונות וללא דלתות. בשל העומס הרב המוטל על בעלי המקצוע – שמאים, קבלנים, זגגים, שיפוצניקים – חלף זמן רב עד שנמצא קבלן, אשר העריך את משך השיפוץ בעשרה ימים בלבד. אלא שרשות המסים דרשה מבעל הדירה לקבל הצעות מחיר נוספות, זולות יותר. הצעה כזאת נמצאה, אך הקבלן הודיע שיידרשו לו חודשיים לתקן את הנזק. למרות זאת, בקשת האם להארכת השהות במלון סורבה. בשיחת טלפון שקיבלה מנציגת רשות המסים נאמר לה שמבדיקה שערכה הרשות עולה שניתן לגור בדירה, וכי עליה לומר תודה על כך שממנים את שהות המשפחה במלון עד סוף יולי. כזכור, מדובר בדירה בקומת קרקע ללא חלונות.

6. זוג מבוגרים שאינם דוברי עברית שפנו למלון, גם הם מבת ים, מספרים שלפני יותר מחודש ביקר שמאי בדירתם שנפגעה. אלא שעד היום לא הגיש השמאי את הערכתו לרשות המסים, והוא אף לא עונה לפניותיהם הרבות. מרשות המסים נמסר לבני הזוג כי אין להם כל דרך לסייע ביצירת קשר עם השמאי. ללא הפיצוי, אין להם כל דרך לשלם דמי שכירות עבור דירה חלופית. אף אם ימצאו דירה התואמת את צורכיהם כזוג מבוגר, עליהם לרכוש תכולת דירה חדשה. בני הזוג לא הגישו בקשה להארכת השהות להארכת השהות במלון כיוון שאינם דוברי עברית והתקשו להבין לבד כיצד יש לעשות זאת.

7. אלה אינם מקרים בודדים. מהפניות הרבות ומשיחות עם מפונים עולה עוד, שמצבם של זקנים שפנו קשה במיוחד. חלקם, כגון הזוג שתואר לעיל, הם עולים שאינם מדברים עברית. רבים מאוכלוסיית הגיל השלישי אינה בעלת אוריינות דיגיטלית גבוהה, ועל כן מתקשה בהגשת בקשות הן לתשלום פיצויים והן להארכת השהות במלון. זקנים רבים אינם יכולים לעמוד אף בדרישת רשות המסים שהמפונים ינצחו בעצמם על אופרציית השיפוץ, לרבות שכירת בעלי מקצוע, לקיחת הצעות מחיר וליווי השיפוץ. הרשויות המקומיות עושות כמיטב יכולתן לסייע, אך גם הן קורסות תחת הנטל. בהתאם, בשבוע שעבר פורסם שרק 10% מהמפונים הצליחו להגיש בקשה להמשך השהות במלון (אורלי וילנאי "מלחמת איראן מוטטה את בתיים. כעת המפונים עוברים מסלול מתיש בדרך לשיקום" הארץ 22.7.2025).

8. אם לא די בשרירות הדרישה לפינוי הקרב מבתי המלון, מפונים רבים שאין להם כל קורת גג חלופית סיפרו שהם נתקלים ביחס בוטה ומזלזל מפקידי רשות המסים, שמנותק ממצאות חייהם וממצב שוק השכירות וזמינות בעלי המקצוע. רבים מאוד ממי שניסו לדחות את רוע

הגזירה ולקבל ארכה לשהות במלון נענו בשלילה, בשיחה טלפונית, ללא כל נימוק, חרף חובת הרשות לנמק את הכרעותיה ולבססן על תשתית עובדתית מוצקה (ראו למשל בג"ץ 297/82 **ברגר נ' שר הפנים**, פ"ד לז(3), 29, 48-49 (1983)). מקוממות במיוחד היו תשובות ששיגרה רשות המסים במייל, לפיהן בקשות נדחו בשל היעדר שיתוף פעולה לכאורה של הפונים, וטענות שווא לפיהן הם לא עושים די למציאת דיור חלופי.

9. אף לרשות המסים היה ברור שבנסיבות אלה, הצבת מועד אחיד וגורף לפינוי מבתי המלון יציב אזרחים רבים בפני שוקת שבורה. על כן התחייב ראש רשות המסים, בדיון שהתקיים בוועדת הפנים והגנת הסביבה ביום 25.6.2025, בעיצומה של הלחימה, שתושב שפונה מביתו ונותר ללא קורת גג לא יפונה מבתי המלון כל עוד אין לו חלופת דיור הולמת. התחייבות זו יש להוציא לפועל.

בשל כל אלה, נשוב ונדרוש כי מועד פינויים מבתי מלון של מפונים שלא מצאו דיור חלופי יידחה, וכי יוקדם מועד תשלום המדינה עבור שכר דירה חלופי ועבור השיפוצים בדירות.

לאור לוח הזמנים הקצר ודחיפות העניין, נבקש לקבל תשובה מיידית על מנת לשקול את המשך צעדינו.

בברכה,

יעל זיידמן, המחלקה המשפטית

העתקים :

היועצת המשפטית לממשלה, גלי בהרב-מיארה

חבר הכנסת משה גפני, יו"ר ועדת הכספים